

Trumpas
Katekizmas

pagal iszguldymą

kunigo **Pilakausko**

su nekureis

naudingais pridėjimais.

Vilniuje.

Kasztu ir spaustuvė Jūzapo Zavadzkiø.

1860.

Trumpas

Katekizmas

pagal iszguldymą

kunigo Pilakauskio

su nekureis

naudingais pridėjimais.

Vilniuje.

Kasztu ir spaustuvė Jūzapo Zavadskio.
1860.

Iszspausti daleido

Vilniuje 1862 metuose vasario 8 dienoje.

Viskupas žemaiczių
Motiejus Valanczauskas.

Дозволено Цензурою 22. Февр. 1862 года.
БИЛЬНА.

Didieji rasztzenklei (literos).

A AĄ B C D E EĘ
Ę F G H I IĮ J K
L M N O P Q R
S T U UŲ UŪ V X
Y Z Ž

Mažieji rasztzenklei.

a aą b c d e eę f g h
i iį j k l m n o p q r
s t u uų uū v x y z ž

Didieji rankraszczio rasztženklei.

A Ą B Č D Ę
 E Ė F G H I Ī
 J K L M N O
 P Q R S T U
 Ū Ū V X Y Z Ž

Mažieji rankraszczio rasztženklei.

a ą b c d e ē f g h i ī j k
 l m n o p q r s t u ū ū v
 x y z ž

Rasztženklei F f, H h, CH ch, Q, q, X x, yra vartojami tiktais svetimų kalbu žodžiuose.

Rasztženklei A a, E ē, Į į, Ę ē, Ū ū, IE ie ir IĘ ię dėlto yra vartojami, kad ne visi Lietuvei jūs vienaip isztaria:

ą vieni isztaria kaip ilgą ā arba kaip trumpą ā; kiti kaip ū kiti kaip un, o dar kiti kaip an: teip žodij žasis, vieni isztaria žasis, kiti sako žasis, kiti kaip žunsis, o dar kiti žansis.

ę teipo-gi vieni isztaria kaip ilgą ē arba kaip trumpą e, kiti kaip y arba i, o dar kiti kaip en: teip žodij nuskęsti vieni isztaria nuskesti, kiti nuskysti, o dar kiti nuskensti; vieni žodžius: dūk' man pusę rublio, isztaria dūk' man puse rublio, o kiti sako: dūk' man pusi rublio.

į vieni isztaria kaip y ilgą arba i trumpą, o kiti kaip in: žodij trys, vieni isztaria tris, o kiti sako trins.

ū vieni isztaria kaip ilgą ū arba kaip trumpą u, o kiti kaip un: žodij siusti vieni isztaria siūsti, o kiti siunsti.

ė vieni isztaria kaip ilgą ē, arba trumpą ē, kiti kaip ie, žodij tēvas, vieni isztaria te-

vas, o kiti tievas; vietoje žodžio saulė,
kiti sako sauli, o dar kiti saula.

Dvibalsę ie vieni isztaria kaip ie, kiti
kaip ei, o dar kiti kaip y: žodj diena,
vieni isztaria diena, kiti sako deina, o dar
kiti dyna.

ię visi lietuvių vienaip isztaria, tokiuose žo-
džiuose, kurie yra priimti isz svetimų kalbu,
kaip: griekas, sviétas, miestas.

ū vieni isztaria kaip uo, kiti kaip ou, o
dar kiti, kaip u: žodj dūna, vieni isztaria
duona, kiti douna, o dar kiti duna.

y visi isztaria kaip i, tiktais pratęsdami, teip
žodžei: skaityti, raszyti, lygei, bažnyczia.

Sąjamos.

Ba, be, bi, bo, bu,	Pa, pè, pi, po, pu,
Ca, cè, ci, co, cu,	Ra, rè, ri, ro, ru,
Da, dè, di, do, du,	Sa, sè, si, so, su,
Ga, gè, gi, go, gu,	Sza, szè, szi, szo, szu,
Ja, jè, ji, jo, ju,	Ta, te, ti, to, tu,
Ka, kè, ki, ko, ku,	Va, vè, vi, vo, vu,
La, lè, li, lo, lu,	Za, ze, zi, zo, zu,
Ma, mè, mi, mo, mu,	Ža, žè, ži, žo, žu,
Na, nè, ni, no, nu,	Ab, èb, ib, ob, ub,

Acz, ècz, icz, ocz, ucz,	Ap, ép, ip, op, up,
Ad, èd, id, od, ud,	Ar, èr, ir, or, ur,
Ag, èg, ig, og, ug,	As, ès, is, os, us,
Ai, èi, oi, ui,	Asz, èsz, isz, osz, usz,
Ak, èk, ik, ok, uk,	At, ét, it, ot, ut,
Al, èl, il, ol, ul,	Au,
Am, èm, im, om, um,	Az, èz, iz, oz, uz,
An, èn, in, on, un,	Až, èž, iž, ož, už.

Bra, brē,	bri,	bro,	bru,
Dra, drē,	dri,	dro,	dru,
Kra, krē,	kri,	kro,	kru,
Pra, prē,	pri,	pro,	pru,
Bla, ble,	bli,	blo,	blu,
Sla, sle,	sli,	slo,	slu,
Sna, sné,	sni,	sno,	snu,
Tra, tré,	tri,	tro,	tru.

Žodžei dviejų sąjamų.

A-kis, bro-lis, diè-na, gè-ra, lu-pa, mu-
sų, na-gas, o-da, piè-nas, ra-gas, tè-vas,
su-nus, visz-ta, žą-sis.

Žodžei trijų sąjamų.

A-da-ta, dy-gu-lys, ko-su-lys, tin-gi-nys,
tit-na-gas, vi-du-rys.

Keturių sąjamų žodžei.

Gim-dy-to-jei, gy-ve-ni-mas, ré-dy-to-jas,
tin-gé-ji-mas, val-dy-to-jas.

Penkių sąjamų žodžei.

Ap-veiz-dé-ji-mas, ma-lo-nin-giau-sis, pra-
pla-ti-ni-mas, už-vy-dé-ji-mas.

Szeszių sąjamų žodžei.

Ap-gau-di-né-ji-mas, ma-lo-nin-giau-sia-sis,
ap-vai-ni-ka-vi-mas, at-si-prie-szi-ni-mas.

Skaitlinei žodžei.

1, vienas.	15, penkiolika.
2, du.	16, szesziolika.
3, trys.	17, septyniolika.
4, keturi.	18, asztūniolika.
5, penki.	19, devyniolika.
6, szeszi.	20, dvideszimti.
7, septyni.	21, dvideszimti vienas.
8, asztūni.	22, dvideszimti du.
9, devyni.	23, dvideszimti trys.
10, deszimtis.	24, dvideszimti keturi.
11, vienūlika.	25, dvideszimti penki.
12, dvylika.	30, tris-deszimtis.
13, trylika.	31, tris-deszimtis vienas.
14, keturiolika.	32, tris-deszimtis du.

40, keturios deszimtis.

41, keturios deszimtis vienas.

46, keturios deszimtis szeszi.

47, keturios deszimtis septyni.

50, penkios deszimtis.

60, szeszios deszimtis.

70, septynios deszimtis.

80, asztūnios deszimtis.

90, devynios deszimtis.

100, szimtas.

101, szimtas ir vienas.

110, szimtas ir deszimtis.

200, du szimtu.

300, trys szimtai.

400, keturi szimtai.

500, penki szimtai.

600, szeszi szimtai.

700, septyni szimtai.

800, asztūni szimtai.

900, devyni szimtai.

1000, tukstantis.

2. RYTMETINES MALDOS.

Stokimės Dievo akivaizdoje.

O Dieve neapimamo Majestoto, kursai cze
ir kiekvienoje vietoje esi; tikiu jūg Tu regi
czionai manę ir visas mano szirdies mislis,
nés nieko negalime nū Tavo akių paslėpti;
Tavę garbinu, Tavę myliu isz visos savo
szirdies ir isz visos savo iszgalės.

Dékavokime Dievui už apturėtas geradėjystes.

Dékavoju Tau, dūsniausias Vieszpatie
Dieve, už teip daug geradėjyscių, nū Tavę
apturėtų, o labiausei už tą, jūg manę su-
tvérei, jūg manę iki sziolei, o įpatingai szę
naktį užlaikei, jūg manę per szventą kriksztą
dvasiskai atgimdei; i tą stoną kureme dabar
esmi, pavadinai, nū daugel nelaimių iszgel-
bėji; ant galio dékavoju už tą didžiausę
geradėjystę, jūg manę i Savo iszrinktuju
skaitlių dėl dangiszkos garbės paskyrei.

Apieravokime savę ir viską savo Dievui.

Apieravoju Tau, Vieszpatie Dieve mano,
vis, ką tik tai turiu. Apieravoju Tau, ką
tik tai szendien, ką tik tai rytą ir ką tik tai
par visą savo gyvenimą mislysiu, kalbésiu,
darysiu arba kentésiu. Apieravoju Tau savo

kuną ir dusią su visomis iszgalėmis ir pa-
jautimais dabar ir ant amžių.

Praszykime Vieszpaties Dievo pagalbos.

Tu patsai žinai, o Vieszpatie! jūg be Ta-
vęs, nieko negaliu, dėlto-gi bėgu prie Tavęs,
kaipo prie visokių mylistų szaltingio ir gerybių
maręs, idant teiktumeis dūti man Tavo pa-
galbą, su kuria galęciau iszsisaugoti visokių
griekų, o savo visus darbus ant Tavo didesnės
garbės daryti; teipo-gi idant galęciau pagal
savo paszaukimą prideranczei gyventi, o nie-
kam nė jokio papiktinimo nedūti, ir viską
daryti vienybėje su ana dieviszka intencija,
kurią turėjo Vieszpats musų Jezus Kristus,
kada ant žemės su mumis gyveno, nés noriu
buti Tavo dabar ir ant amžių. Amen.

Malda prie Aniūlo Sargo.

Aniūle Dievo, Sarge mano, manę tau
isz Dievo malonės padūtą, teikis szendieną
manę sergēti, valdyti, ginti ir i amžiną gy-
venimą nuvesti. Amen.

Malda prie savo patrono.

O didis szventasis N., kurio neschiovarda,
užtaryk už manę, idant galęciau czionai ant
žemės isztikimai Dievui tarnauti ir po smercio
Ji su tavim danguje par amžius garbinti. A.

Litanija

apie saldžiausią Vardą V. Jezaus.

Kirie eleison, Kriste eleison, Kirie eleison,
 Jezau iszgirsk mus. Jezau iszklausyk mus.
 Téve isz Dangaus Dieve, Susimilk ant musų.
 Sunau Atpirkéjau svieto Dieve, Susimilk
 ant musų.

Dvasia szventa Dieve, Susimilk ant musų.
 Szventa Traicia vienas Dieve, Susimilk ant
 musų.

Jezau Sunau Dievo gyvojo,
 Jezau Sunau Tévo augszcziausiojo,
 Jezau iszmintis amžinoji,
 Jezau garbė nepasibaigenti,
 Jezau szviesybė garbės Dangiszkos,
 Jezau szviesybė grožybės amžinos,
 Jezau saulė teisybės,
 Jezau laukimas žmonių,
 Jezau visų daiktų pradžia,
 Jezau sutaikintojau Dievo ir žmonių,
 Jezau kelias tiesos ir gyvenimo,
 Jezau gyvenime amžinas,
 Jezau Sunau Marijos Panos,
 Jezau galingiausias,
 Jezau stipriausias,

S U N A U
S I M I L K A N T
M U S U

Jezau geriausis,
 Jezau szlovingiausis,
 Jezau gražiausis,
 Jezau mieliausis,
 Jezau maloniusis,
 Jezau stebuklingiausis,
 Jezau linksmybė musų,
 Jezau garbės vertas,
 Jezau pakarniausis,
 Jezau tikriausis,
 Jezau paklusniausis,
 Jezau saldžiausis,
 Jezau kantriausis,
 Jezau mylėtojau czystatos,
 Jezau mylėtojau musų,
 Jezau mylėtojau pakajaus,
 Jezau paveiksle visokios gerybės,
 Jezau malonė duszių.
 Jezau užtarytojau musų,
 Jezau Tévė pavargusiųjų,
 Jezau geriausis Piemū avių,
 Jezau palinksmintojau nuliudusiuju,
 Jezau szviesybė tikroji,
 Jezau linksmybė Aniūlų,
 Jezau Karaliau Patriarkų,
 Jezau Karaliau Pranaszu,

S U N A U S I M I L K A N T M U S U

Jezaus Mokytojau Apasztalų,
Jezaus Daktare Evangelistų,
Jezaus tvirtybė Muczelninkų,
Jezaus Szviesybė Iszpažintojų,
Jezaus Jaunikaiti Panų,
Jezaus Karaliau Visų Szventų,
Jezaus Sunau Dovydo,
Jezaus Nazarenskasis Karaliau žydu,
Jezaus gražybė Rožancziaus Szv.,

Par neiszpasakyta gerybę Tavo,
Par Szventą prasidejimą Tavo,
Par linksmą užgimimą Tavo,
Par karcią muką Tavo,
Par garbingą isz numirusių prisikėlimą,
Tavo,
Par saldžiausį vardą Jezaus Tavo,
Par užtarimą S. Motynos Tavo,
Par užtarimą visų Szventų Tavo,
Buk apgynėjau musų,
Iszklausyk mus Jezaus.

Buk apiekunu musų, Susimilk ant musų.
Avineli Dievo, kursai naikini griekus svieto,
Atleisk mums Jezaus.

Avineli Dievo, kursai naikini griekus svieto,
Iszklausyk mus Jezaus.

Susimilk ant musų
Iszgelbék mus Jezaus.

Avineli Dievo, kursai naikini griekus svieto,
Susimilk ant musų.
Jezaus iszgirsk mus, Jezaus iszklausyk mus.
Kirie eleison, Kriste eleison, Kirie eleison.

M E L S K I M Ė S.

Vieszpatie Jezaus Kristau, kursai tarei:
praszykite, o apturėsite; jieszkokite, o at-
rasite; dunksnokite, o bus jums atidaryta;
dūk mums, praszome, savo Dieviszką malonę,
idant Tavę isz visos szirdies ir visos galés
mylētumėme ir nū Tavo garbės niekados ne-
atstotumėme. Teikis mums dūti V. Jezaus
Kristau, amžiną laimę ir meilę Tavo žmo-
gystės su Dievyste sujungtos, nes niekados
neparstoji rėdyti ir szelpti tū, kuriūs Tavo
meilėje užlaikai, kursai gyveni ir karaliauji
ant amžių amžinujų. Amen.

Vakarinės Maldos.

*Stokimės Dievo akivaizdoje ir dékavokime
Jam už visas geradėjystes, nū Jo apturētas.*

Vieszpatie Dieve Visagalis! tikiu tvirtai, jog esi czionai ir kiekvienoje vietoje, o labiausei szvencziauseme Sakramente. Kloniojūs Tau ir myliu Tavę daugiaus kaip visus daiktus, iszpažstu, jog esi mano Aukszcziāsiu Vieszpacziu ir Geradėju; dékavoju Tau, jog manę sutvērei, jog manę atpirkai jog manę szvento Krikszto malonémis apdovanojei, iki szio laiko užlaikei ir nū amžinos prapulties gelbėjei.

*Praszykime Dievo, idant savo griekus.
pažintumėme, jų saugotumėmės ir už jūs
gailėtumėmės.*

■ Vieszpatie Dieve! szviesybė mano duszios, be Tavęs nieko gero negalin daryti, apszviesk mano protą ir suszelpk mano atmintį (pomėtę) idant galęciau pažinti, kumi szendieną Tavo Majestotą užrustinau, ir idant už savo griekus tikrai gailęciaus ir teisingai pakutavoczio.

*Atminkime savo szios dienos griekus, gai-
lékimės už jūs ir prižadékime nebegrižti į jūs.*

Vieszpatie Jezau Kristau, Iszganytojau mano, viena mano gerybė, gailiūs isz visos

szirdies, jog Tavę, geriausi Tévą mano, užrustinau. Baidaus visais savo griekais dėl meilės Tavo, turiu tvirtą viltį ir tikrą norą daugiaus niekados nebegrieszyti su Tavo szventos malones pagalba, kurios Tavęs nužemintai meldžiu.

*Bukime tokeis, kokeis norime buti smer-
czio valandoje.*

Žinau gerai, o Dievo mano; jog man reiks kadanors mirti, o gal but neužilgo; o kaip-gi malonu bus mirsstanciam ant to atminti, jog pakol sveikas buvau Tau tikrai ir isztikimai tarnavau, todėl noriu Tau visumet tikrai tarnauti, idant laimingai numirciau ir Tavę Dievą Sutvertoją mano, dangiszkoje garbėje ant amžių regécio. A.

Litanija

apie Szvencziausę Mariją Paną.

Kirie eleison, Kriste eleison, Kirie eleison.
Kristau iszgirsk mus, Kristau iszklausyk mus.
Tėve isz Dangaus Dieve,
Sunau Atpirkėjau svieto Dieve,
Dvasia szventa Dieve,
Traicė Szvencziausė vienas Dieve,

Szventa Marija, melskis už mus.
 Szventa Dievo gimdytoja, melskis už mus.
 Szventa Pana ant Panų,
 Motyna Jezaus Kristaus,
 Motyna Malones Dievo,
 Motyna Czyszcziausioji,
 Motyna Gražiausioji,
 Motyna Nedasiltėta,
 Motyna Nepatepta,
 Motyna Maloningu,
 Motyna Stebuklinga,
 Motyna Sutvertojo,
 Motyna Iszganytojo,
 Pana Iszmintinga,
 Pana garbės verta,
 Pana Paszlovinta,
 Pana Dauggalinti,
 Pana Loskavoji,
 Pana Teisingoji (Viernoji),
 Zelkoriau Teisybės,
 Stalyczia Iszmintybės,
 Priežastis musų linksmybės,
 Indas Dvasios szventos,
 Indas garbės pilnasis,
 Indas iszrinktasis maldų,
 Rožė Dvasiszkoji,

M e l s k i s u ž n u s .

Bokszte Karaliaus Dovydo,
 Bokszte Balcziausis,
 Namai Aukso,
 Skrynė Pakajaus,
 Vartai Dangaus,
 Žvaigždė Auszros,
 Sveikata Ligoniu,
 Užtarytoja Griesnuju,
 Palinksintoja Pavargusiuju,
 Pastiprintoja krikszczioniu,
 Karaliene Aniūlą,
 Karaliene Patriarką,
 Karaliene Pranasą,
 Karaliene Apasztalą,
 Karaliene Muczelninką,
 Karaliene Izpažintoju,
 Karaliene Paną,
 Karaliene Visų szventų,
 Karaliene be grieko pirmgimio pradėta,
 Karaliene Rožancziaus szv.,
 Avineli Dievo! kursai naikini griekus svieto,
 Atleisk mums Vieszpatie.
 Avineli Dievo! kursai naikini griekus svieto,
 Iszklausyk mus Vieszpatie.
 Avineli Dievo! kursai naikini griekus svieto
 Susimilk ant musų.

M e l s k i s u ž n u s .

Kristau iszgirsk mus! Kristau iszklausyk
mus.

Kirie eleison, Kriste eleison, Kirie eleison.

Malda prie Dievo Motynos.

O Poni mano; o Motyna mano! asz
visas Tau atsidūdu; o idant Tavę mylęciau,
pasirodyciau: atidūdu Tau szią nakti akis
mano, ausis mano, lupas mano, szirdi mano
ir visas save. Jei tada esmi Tavo, o ge-
riause Motyna! užlaikyk mane, saugok manę
kaipo tikrai savo daikta. Amen.

Isz gilumo szaukiau prie Tavęs Vieszpatie,
Vieszpatie iszklausyk balso mano.

Tegul bus ausis Tavo atvertos ant balso
praszymo mano.

Jei tikrai perkratinėsi neteisybes mano Viesz-
patie, Vieszpatie, kas iszturės.

Nes pas Tavę yra pasigailėjimas ir dėl įsta-
tymo Tavo laukiau Tavęs, Vieszpatie.

Lauke duszia mano ant žodžių Jo, vilti tu-
réjo duszia mano Vieszpatyje.

Nū sargybos ryto iki nakties, tegul vilas
Izraelus Vieszpatyje.

Nés pas Vieszpatį yra mielaszirdystė ir gau-
sus pas jį atpirkimas.

O Jisai atpirks Izraelių isz visų neteisybių jo.
Amžina atilsi dovanok duszioms ir tt. . . .

Amen.

4. Poterei.

Kuriūs kiekvienas žmogus Katalikas turi
isz atminties (ant pomietės) mokéti, kiek
galēdamas iszmanyti ir pagal jų užsilaikyti,
idant apturėtu duszios iszganymą.

1. Žegnonė.

*Vardan Dievo Tėvo † ir Sunaus † ir
Dvasios † Szventos. Amen.*

2. Vieszpaties Malda arba Tėve musų.

Tėve musų, kursai esi dangūse, szvēskis
Vardas Tavo, ateik karalystė Tavo, buk
valia Tavo, kaip danguje, teip ir ant žemės,
dūnos musų visų dienų dūk mums szen-
dieną ir atleisk mums musų kalczias, kaip
ir mes atleidžiame savo kaltininkams, ir ne-
vesk mus ī pagundinimą, bet gelbék mus
nū pikto. Amen.

**3. Szvenčiausios Panos pasveikinimas arba
Sveika Marija.**

Sveika Marija, mylistos pilna, Vieszpats
su tavimi, pagirta tu tarp moterų ir pagir-

tas vaisius žyvato tavo Jezus. Szventa Marija, Motina Dievo, melskis už mus griesznus dabar ir valandoje smerczio musų. Amen.

4. Apasztalų Sudejimas, arba Tikiu į Dievą Tėvą.

1. Tikiu į Dievą, Tėvą visagalinti, Sutvertoja dangaus ir žemės. 2. Ir į Jezū Kristū, Sunū Jo vienaiti, Vieszpatį musų. 3. Kursai prasidėjo isz Dvasios Szventos, gimė isz Panos Marijos. 4. Kentėjo po Ponsku Pilotu, nukryžiavotas, numirė ir palaidotas. 5. Nužengė į peklas, trecioje dienoje kėlės isz numirusių. 6. Užžengė ant dangaus, sėd po deszinės Dievo Tėvo visagalincio. 7. Isz ten ateis sudytis gyvus ir numirusius. 8. Tikiu į Dvasią Szventą. 9. Szventą Bažnyčią visur esančią, Szventujų draugystę. 10. Griekų atleidimą. 11. Kuno isz numirusių prisikėlimą. 12. Ir amžiną gyvenimą. Amen.

5.

Garbė buk Dievui Tėvui ir Sunui ir Dvasei Szventai, kaipo buvo isz pradžios, teip buk ir visados ir ant amžių amžinujų. Amen.

6.

Aniūlas Dievo apreiszkė Panai Marijai ir pradéjo isz Dvasios Szventos. Sveika Marija . . .

Szitai asz tarnaitė Vieszpaties, tegul man stojas pagal žodžio tavo. Sveika Marija . . .

O žodis stojos kunu ir gyveno tarp musų. Sveika Marija . . .

Amžiną atilsj dovanok duszioms Vieszpatie, o szviesybė amžina tegul joms szvieczia ant amžių. (3 kartus.)

7. Intencija.

Apieravoju Tau, Visagalis Dieve, visus savo szios dienos darbus ir kentėjimus, vienindamas jūs su Jezaus ir Marijos darbais ir kentėjimais, ir troksztu apturēti visus galimus atlaidus (atpuskus).

8. Deszimtis Dievo prisakymų.

Asz esmi Vieszpats Dievas tavo, kursai tavę iszvedžiau isz Egypto žemės, isz vergijos (nevalios) namų.

1. Pirmas. Neturėk svetimų Dievų pries manę.

2. Antras. Neimk Vardo Vieszpaties Dievo tavo dovanai.

3. Treczias. Atmink szventą dieną szvesti.
 4. Ketvirtas. Gūdok (szenavok) tévą tavo ir motiną tavo.
 5. Penktas. Neužmuszk.
 6. Szesztas. Nesvetimoteriauk.
 7. Sekmas. Nevogk.
 8. Aszmas. Nekalbék neteisei priesz artimą tavo.
 9. Devintas. Negeiszk moters artimo tavo.
 10. Deszimtas. Negeisk nei taro, nei tarnaitei, nei jauczio, nei asilo, nei jokio daikto, kurs yra artimo tavo. Mylēsi Vieszpatį Dievą tavo isz visos szirdies tavo, isz visos duszios tavo, isz visos iszgalės tavo, o artimą tavo kaipo patssave.
-

9. Penki szventos Bažnyczios prisakymai.

1. Szventas dienas Bažnyczios įstatytas szvesti.
2. Szventų Miszių, szventomis dienomis, su pamokslu dievobaimingai klausyti.
3. Pastininkus szventos Bažnyczios įsakytus užlaikyti.
4. Spaviedoties bent vieną kartą (syki) ant metų ir priimti Szyencziausj Sakramentą,

- apie Szventas Velykas, savo parakvijoje, arba kitoje savo klebonui leidžiant.
5. Neimk szliubo, nekelk veselės užgintose dienose nū Bažnyczios Szv.
 10. Keturi tikėjimo daiktai, kuriūs butinai reikia žinoti dėl duszios iszganymo.
 1. Tikiu, jūg yra vienas Dievas trijose Asabose: Dievas Tēvas, Dievas Sunus ir Dievas Dvasia Szventa.
 2. Tikiu, jūg antra Asaba Traicios Szvenčiausios, Dievo Sunus, stojos žmogumi, kentėjo mukas ir numirė ant kryžiaus dėl musų iszganymo.
 3. Tikiu, jūg Dievas yra teisingas, geriemis dūda dangų, o piktus pekloje koraja.
 4. Tikiu, jūg žmogaus duszia yra nemirsztanti (nesmertelna).

11. Septyni Sakramentai.

Septyni Sakramentai, arba regimi ženklai Vieszpaties Kristaus įstatyti, par kuriūs žmones Dievo malonę apturi; jie vadinas:

1. Kriksztas.
2. Patvirtinimas tikėjime (Dirmavonė).
3. Kunas ir kraujas Vieszpaties musų.
4. Pakuta (Spaviednė).
5. Paskutinis patepimas.
6. Kunigystė.
7. Moterystė.

12. Penkios dalys spaviednės.

1. Sąžinės parkratinėjimas. 2. Gailestis už griekus. 3. Tvirtas apsiémimas daugiaus nebegrieszyti. 4. Griekų iszpažinimas. 5. Užgana padarymas.

13. Septyni didiejie grieikai.

1. Puikybė. 2. Godulystė (Lokamstva).
3. Neczystata. 4. Užvydėjimas. 5. Apsirijimas. 6. Rustybė. 7. Tingėjimas Dievui tarnauti.

14. Septynios dorybės, prieszingos septyniems giekams didiemsiems.

1. Nusižeminimas (pakara). 2. Mielaszirdystė. 3. Czystata. 4. Meilė. 5. Pritisurėjimas. 6. Kantrybė. 7. Karsztas tarnavimas Dievui.

15. Szeszi giekai priesz Dvasią Szventą.

1. Vilties nustojimas apie iszganymą.
2. Pardaug didelė viltis apturėti iszganymą be gerų darbų. 3. Priesztaravimas pripažintai tiesai. 4. Užvydėjimas Dievo malonės artimui. 5. Užkietėjimas giekūse. 6. Atidėjimas pakutos lig smerczio.

16. Keturi giekai szaukentieje į Dangų atmonyjimo.

1. Nekalto žmogaus isz savo valios užmuszimas. 2. Sodomiszkas giekas. 3. Varg-

dienių, naszlių ir naszlaiczių apsunkinimas.

4. Užturėjimas arba nutraukimas algos samdininkams be jokios jų kaltybės.

17. Devyni svetimi giekai.

1. Liepimas. 2. Rodos davimas. 3. Pritarimas. 4. Pagyrimas. 5. Priémimas. 6. Pasidalinimas. 7. Užtylėjimas. 8. Nesparspéjimas. 9. Neapreiszkimas.

18. Penki kuno pajantimai.

1. Regėjimas. 2. Girdėjimas. 3. Paūstymas. 4. Paragavimas. 5. Dasilytėjimas.

19. Trys dieviszkos dorybės (cnatos).

1. Tikėjimas. 2. Viltis. 3. Dievo ir artimo meilė.

20. Keturios didžiausios dorybės (cnatos).

1. Iszmintis. 2. Stiprybė. 3. Teisybė.
4. Užsiturėjimas.

21. Trys geriausiejie darbai.

1. Malda. 2. Pasninkas. 3. Iszmalda (almužna).

22. Trys Evangelijos rodos.

1. Isz liūsos valios ubagystė. 2. Czystata lyg smerczio. 3. Klausimas dvasiszkos vyresnybės be atsisakymo.

23. Septyni mielaszirdingi darbai dėl duszios.

1. Grieszyjanczius ir klystanczius parspėti ir ant gero kelio atvesti.
2. Nemokanczius pamokyti.
3. Abejojantiems dūti tikrą rodą.
4. Nuliudusius paguisti (palinksminti).
5. Užrustinimus isz szirdies dovanoti ir atleisti.
6. Krividas sau padarytas kantrei nukenteti.
7. Melsties už gyvus ir numirusius.

24. Septyni mielaszirdingi darbai dėl kuno.

1. Alkaną papeneti.
2. Troksztantį pagirdyti.
3. Nūgą pridengti.
4. Pakelėvingą į namus priimti.
5. Kalinyje esantį iszpirkti.
6. Ligonį aplankytı.
7. Numirusi palaidoti.

25. Septynios Dvasios Szventos dovanos.

1. Iszmintis.
2. Protas.
3. Roda.
4. Stiprybę.
5. Mokslas.
6. Dievogarbinumas.
7. Dievo baimę.

26. Keturi paskutiniejie daiktai.

1. Smertis.
2. Sudas.
3. Pragaras (Pekla).
4. Dangus.

27. Asztūni Szventos Evangelijos palaiminimai.

1. Palaiminti ubagai dvasioje, nes jų yra dangaus karalystė.
2. Palaiminti ramus

(tyki), nes jie apturės žemę.

3. Palaiminti, kurie verkia, nes jie bus palinksminti.
4. Palaiminti, kurie alksta ir trokszta teisybės, nes jie bus pasotinti.
5. Palaiminti mielaszirdingi, nes jie mielaszirdystę apturės.
6. Palaiminti nesuteptos szirdies, nes jie Dievą regės.
7. Palaiminti sutartį darantieji, nes jie sunumis Dievo bus vadinti.
8. Palaiminti, kurie parsekiojimą kenczia dėl teisybės, nes jų yra dangaus karalystė.

28.

V. Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus.
R. Ant amžių amžinujų. Amen.

Nū-pat pradžios krikszczonijos katalikai turėjo szi labai gražų paprotį: susitikęs vienas su kitu ar tai kelyje, ar laukėse, ar ant galio į svetimus namus įėjus, sveikindamiesi, kalbėdavo: „Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus“; o kiti atsakydavo: „Ant amžių amžinujų. Amen.“ Popiežius Sixtus V. norėdamas, idant krikszczonių tą garbingą paprotį užlaikytu, visiems, kurie teip sveikinas, už kiekvieną tokį pasisveikinimą suteiki szintą dieną atlaidų (atpuskų).

Bet szendieną, kad žmonės jau pradėjo szalti tikėjime, pradėjo nykti tas teip garbingas paprotis; daugybė žmonių vietoje tų iszganingu žodžiu pradėjo vartoti koki nors atskaluną arba kreivatikiu paprotį, teip girdéti, kad susitikę su kits kitu, sveikindamiesi sako: „Lab's ryt's“ arba „Laba diena“, arba „Lab's vakar's“; o dar kiti, norëdami mokytais pasirodyti, jau nebesako lietuviszkai, bet griebia i kitas kalbas, ir porą žodžiu mokëdami, sako: „dzynobrē“, arba „zdrastu“, arba „Morgin“ ir tt.

Todėl, mieli skaitytojai krikscionis, jei kurie turite szirdyje Dievo meilę, neužmirszkite ir nepameskite tų teip iszganingu žodžiu ir nesekite neturencziu Dievo meilés žmonių, teip-pat atskaluną ir eretikų, bet visados, ar tai kelyje, ar laukūse, ar i namus ięję, sveikinkités garbindami Jezaus Kristaus vardą sakydami:

V. Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus.

R. Ant amžių amžinujų. Amen.

5. Apie Dievą ir apie Sutvėrimą.

Klausimas: Apie ką kiekvienas žmogus visupirmau turi žinoti?

Atsakimas: Kiekvienas žmogus visupirmau turi žinoti apie tą, dėlko ji Vieszpats Dievas sutvėre.

K. Dėlko Vieszpats Dievas žmogų sutvėre?

A. Vieszpats Dievas sutvėrē žmogų dėlto, idant Jį pažintu, mylētu, garbintu ir Jam isztikimai tarnautu, o paskui su Jumi danguje karaliantu.

K. Dėlko turime Vieszpatį Dievą pažinti, mylēti ir Jam isztikimai tarnauti?

A. Nes Dievas yra musų Sutvertoju, Vieszpaciu ir Užveizdėtoju.

K. Ką Vieszpats Dievas dūs tiems žmoniems, kurie Jį pažsta, myli ir isztikimai Jam tarnauja?

A. Tokiems žmoniems dūs Dievas dangų.

K. O kaip Dievas pakoros tūs, kurie Jonenori mylēti ir Jam tarnauti?

A. Tokius žmones Vieszpats Dievas pekla pakoros.

K. Kas tai yra Vieszpats Dievas?

A. Vieszpats Dievas yra tai tobuliausė

(doskonala) esybė, svieto Sutvertojas ir visų daiktą Vieszpats.

K. Kame yra Vieszpats Dievas?

A. Vieszpats Dievas yra danguje ir ant žemės ir ant kiekvienos vietas.

K. Dėlko Vieszpaties Dievo nematome, nors visur yra?

A. Dėlto Vieszpaties Dievo nematome, kad Vieszpats Dievas yra Dvasia.

K. Ar Vieszpats Dievas vienas tiktais yra?

A. Vienas tiktais yra Dievas, bet trijose Asabose.

K. Kaip tos trys dieviszkos Asabos vadinas?

A. Dievas Tēvas, Dievas Sunus ir Dievas Dvasia Szventa.

K. Kuri isz tų trijų Asabų yra pirmesnė, iszmintingesnė arba tobulesnė?

A. Tos trys dieviszkos Asabos visuose daiktuose yra lygios, nes yra vienu Dievu.

K. Kuri isz tų trijų asabų stojos žmogumi?

A. Antra Asaba, tai yra Dievo Sunaus.

K. Kaip vadiname tą Asabą, kuri stojos žmogumi?

A. Vadiname tą dieviszką Asabą Vieszpacziu Jezumi.

K. Ar dabar Vieszpats Jezus yra Dievu ar žmogumi.

A. Vieszpats Jezus yra ir Dievu ir žmogumi.

K. Tai-gi, kiek yra Asabų Vieszpatyje Jezuje?

A. Vieszpatyje Jezuje yra tiktais viena dieviszka asaba.

K. Kiek yra prigimimų Vieszpatyje Jezuje, kad Jis yra Dievu ir žmogumi?

A. Du, dieviszkas prigimimas ir žmogiszkas prigimimas.

K. Ar Vieszpats Jezus turėjo pradžią?

A. Vieszpats Jezus, kaipo žmogus, turėjo pradžią, bet kaipo Dievas buvo nū amžių.

K. Taigi ar Vieszpats Dievas neturi pradžios?

A. Vieszpats Dievas nei gal, nei pradžios negali turėti, nes yra amžinas.

K. O svietas ar turėjo pradžią?

A. Svietas turėjo pradžią, nes ji Vieszpats Dievas sutvérė.

K. Kas tai yra sutverti?

A. Sutverti yra tai padaryti ką norint isz nieko.

K. Kurie yra tobuliausi Dievo sutvérimalai?

- A. Tobuliausieji Dievo sutvėrimai yra: Aniūlai ir žmonės.
- K. Kas tai yra Aniūlai?
- A. Aniūlai yra tai grynos dvasios, kurios turi protą ir valią bet kuno neturi.
- K. Dėlko Vieszpats Dievas sutvėrė Aniūlus?
- A. Aniūlus Dievas sutvėrė dėl savo garbės ir ant tarnavimo aplink žmonių iszganymą.
- K. Ar visi Aniūlai buvo Dievo valei paklusni?
- A. Daugel Aniūlų sugrieszyjo par puikybę ir nustojo Dievo mylistos.
- K. Kaip vadinas Aniūlai, kurie sugrieszyjo?
- A. Aniūlai, kurie sugrieszyjo vadinas piktomis dvasiomis.
- K. Kasgi tada yra pirmutiniu grieszninku?
- A. Pirmutiniu grieszninku yra pikta dvasia.
- K. Kaip Vieszpats Dievas pakorojo Aniūlus, kurie sugrieszyjo?
- A. Aniūlus, kurie sugrieszyjo isztrėmė Dievas isz dangaus į peklą.
- K. Ar pikta dvasia tiktais tesugrieszyjo?
- A. Pikta dvasia netiktais pati sugrieszyjo, bet ir žmonės prikalbėjo ant grieko.
- K. Kas tai yra žmogus?

- A. Žmogus yra tai dieviszkas sutvėrimas, sudėtas isz kuno ir protinges duszios.
- K. Kūmi žmogus skirias nuo žvérių?
- A. Žmogus skirtas nuo žvérių protinga ir nemirsztancia duszia.
- K. Kas tai yra duszia?
- A. Duszia yra dvasia sutverta ant Dievo abrozo ir paveikslo, kuri musų kune mislyja ir jūmi rėdo.
- K. Kurie yra ipatingesni duszios savotiskumai?
- A. — Protas, liūsa valią atmintis (pomietė) ir sąžinė.
- K. Kiek Vieszpats Dievas žmonių sutvėrė?
- A. Vieszpats Dievas sutvėrė du žmogu, Adomą ir Jievą.
- K. Kame Vieszpats Dievas pasodino pirmūsius žmones?
- A. Pirmūsius žmones Vieszpats Dievas pasodino Rojuje.
- K. Kas tai buvo Rojus?
- A. Rojus buvo tai gražus daržas, turis įvairius vaisingus medžius.
- K. Apie kokius tai Rojaus medžius primena Szentrasztis?

- A. Szventrasztis primena apie gyvenimo medį ir apie medį pažinimo gero ir pikto.
- K. Isz katro medžio užgynė Vieszpats Dievas pirmiems žmonėms valgyti vaisius?
- A. Vieszpats Dievas užgynė valgyti vaisius isz medžio pažinimo gero ir pikto.
- K. Ar pirmieji žmonės neparžengė to Vieszpatis Dievo prisakymo?
- A. Pirmieji žmonės paržengė tą Vieszpatis Dievo prisakymą, nes valgė vaisių isz užginto medžio.
- K. Ar Vieszpats Dievas pakorojo pirmuį žmonių nepaklusnumą?
- A. Pakarojo Vieszpats Dievas pirmuį žmonių nepaklusnumą kaip ant duszios teip ir ant kuno.
- K. Kokią koronę apturėjo pirmieji žmonės (musų tėvai) ant duszios?
- A. Nustojo Dievo mylistos, tape palankus ant pikto ir amžino prakeikimo verti.
- K. Kokią koronę apturėjo pirmieji žmonės ant kuno?
- A. Paliko isz Rojaus iszginti, turėjo gyventi nuliudime budami padūti ligoms ir smerciui.

- K. Ar tiktais pirmieji žmonės paliko padūti tiems pradžiogriekio vaisiams?
- A. Netiktais pirmieji žmonės, bet ir viso svieto giminės par tai ir mes visi.
- Apie paskutinius daiktus.
- K. Kas tai yra smertis?
- A. Smertis yra tai parsiskyrimas duszios su kunu.
- K. Kas dedas su duszią kaip su kunu parsiskiria?
- A. Duszia, po parsiskyrimo su kunu, eina ant Dievo sodo.
- K. Kur Vieszpats Dievas siunczia duszią po sodo?
- A. Po sodo Dievas siunczia duszią ar į pekla, ar į czyszczią, ar ją ima į dangų.
- K. Kas tai yra pekla?
- A. Pekla yra tai amžinos koronės vieta, kurioje turi kenteti grieszninkai, be pakutos numirę.
- K. Kas tai yra czyszczius?
- A. Czyszczius yra tai liglaikinės koronės vieta, kurioje kenczia tie, kurie numirssta, visiszkai už savo griekus neatpakuotavoje.
- K. Kas tai yra dangus?

- A. Dangus yra tai vieta amžinos laimės, pacinanczios iš tikro Vieszpaties Dievo regėjimo.
- K. Ką reikia daryti, idant iszsisergėtumėme peklos, o užsitarnautumėme dangų?
- A. Reikia užlaikyti prisakymus.

Apie Dievo prisakymus.

- K. Kas tai yra Dievo prisakymas?
- A. Dievo prisakymas yra tai apreikszta Dievo valia, kurią žmonės turi pildyti.
- K. Kiek yra Dievo prisakymų?
- A. Dievo prisakymų yra deszimtis.
- K. Dėlko tie prisakymai vadinas Dievo?
- A. Dėlto, kad jūs pats Vieszpats Dievas padarė ant dviejų akmens toblycią.
- K. Kūmet Vieszpats Dievas davė tūs prisakymus?
- A. Maižiesziui ant Sinajaus kalno.
- K. Kurs yra pirmas Dievo prisakymas?
- A. Neturėsi svetimų Dievų pries manę.
- K. Ką pirmas Dievo prisakymas užgina?
- A. Pirmas Dievo prisakymas užgina: netikėjimą, stabmelystę ir visokias burtas.
- K. Ką pirmas Dievo prisakymas prisako?
- A. Pirmas Dievo prisakymas prisako tiketi,

- garbinti tikrą Dievą, mylēti Jį ir Jame vilties.
- K. Ar yra kokie kiti dievai?
- A. Dievas yra tiktais vienas, o kitų nėra ir negali buti.
- K. Kaip vadinas tie žmonės, kurie prigulencią Dievui garbę, o atidūda kitam kam?
- A. Tokie žmonės vadinas stabmeldžeis (pagonimis).
- K. Kiek yra tikrų tikėjimų?
- A. Kaip yra vienas Dievas, teip vienas tiktais tegali buti ir tikėjimas.
- K. Kas mus moka tikrą tikėjimą?
- A. Tikrą tikėjimą moka mus Rymo-Katalikų Bažnyczia.
- K. Kurs yra antras Dievo prisakymas?
- A. Neimk vardo Vieszpaties Dievo tavo dovanai.
- K. Ką Vieszpats Dievas par antrą prisakymą užgina?
- A. Par antrą prisakymą užgina Vieszpats Dievas, idant nepaniekintu Jo S. Vardą.
- K. Kas paniekina Dievo Vardą?
- A. Tas paniekina Dievo vardą, kurs Jį ištaria be reikalo, arba, jei neispildo to, ką Dievui prižadėjo.

- K. Ar daleista prisiekti?
- A. Reikale daleista prisiekti, bet tiktais teisingai.
- K. Kaip tas griesyja, kurs neteisingai prisiekia?
- A. Kas neteisingai prisiekia, sunkei griesyja ir papildo szventvagystę.
- K. Ką Dievas par antrą prisakymą prisako?
- A. Idant Jo szventą vardą garbėje laikytumėme, o visados ir visur isztartumėme Jį su dievobaimingumu.
- K. Koks yra trecias Dievo prisakymas?
- A. Atmink szventą dieną szvesti.
- K. Ko nepridera dirbtį nedėlioje ir szventėje?
- A. Nedėlioje ir szventėje nepridera dirbt sunkaus darbo, arba darbo dėl uždarbės.
- K. Kaip reikia szventą dieną parleisti?
- A. Szventoje dienoje reikia eiti bažnyczion, o kas negali eiti bažnyczion, turi mėsties tenai, kame yra.
- K. Koks yra ketvirtas Dievo prisakymas?
- A. Gūdok (szenavok) tėvą tavo ir motyną tavo.
- K. Kokiu budu gūdojeme tėvą ir motyną?
- A. Meile ir paklusnumu.
- K. Ar visados reikia klausyti gimdytojų?

- A. Gerame daikte visados reikia klausyti gimdytojų.
- K. Ar par visą gyvenimą reikia gūdoti gimdytojus?
- A. Par visą gyvenimą reikia gūdoti gimdytojus ir reikale dūti jiems visokią pagelbą.
- K. O atskyrus gimdytojus, ką dar reikia gūdot?
- A. Gūdoti reikia visus, kurie yra ant musų pardétineis.
- K. Ką Vieszpats Dievas prižadėjo vaikams, kurie tėvus ir kitus pardétinius gūdoja?
- A. Prižadėjo ilgą amžių ir palaiminimą.
- K. Koks yra penktas prisakymas?
- A. Neužmuszk.
- K. Ką užgina užmuszti?
- A. Užgina užmuszti kiekvienu žmogu.
- K. Ar gali užmuszti neprieteli?
- A. Negali užmuszti nė didžiausio neprietelio.
- K. Ar užginta yra muszties, keikties?
- A. Užginta yra muszties, keikties, nes visus žmones reikia mylēti.
- K. Koks yra szesztas Dievo prisakymas?
- A. Nesvetimoteriauk.
- K. Ką Vieszpats Dievas par szesztą prisakymą užgina?

- A. Par szesztą prisakymą Vieszpats Dievas užgina neczystus darbus, kalbas ir misles.
- K. Koks yra septintas Dievo prisakymas?
- A. Nevogk.
- K. Kas tai yra vagystė?
- A. Vagystė yra tai paėmimas svetimo daikto sau, be jo valdytojo daleidimo.
- K. Ar reikia atidūti atrastą svetimą daiktą?
- A. Atrastą svetimą daiktą reikia atidūti tam, kam jis priguli.
- K. Ar yra grieku, padaryti kam iszkadą?
- A. Padaryti iszkadą tycziomis yra tokiu pat grieku, kaip ir pavogti.
- K. Ką turi daryti tas, kurs pavogė arba iszkadą padarė?
- A. Kurs pavogė arba iszkadą tycziomis padarė, turi pagrąžinti iszkadą.
- K. Koks yra asztuntas Dievo prisakymas?
- A. Nekalbék neteisei priesz artimą tavo.
- K. Ką Vieszpats Dievas par asztuntą prisakymą užgina?
- A. Neteisų liudyjimą, neteisų apskundimą, melagystes ir apkalbas.
- K. Ką turi daryti tas, kurs neteisingai liudyjo arba apkalbėjo?

- A. Kurs neteisingai liudyjo arba apkalbėjo, turi apkalbėjimą atszaukti arba paaiszkinti priesz tūs, kurie ją girdėjo ir krividą, isz apkalbėjimo paeinancią, pagrąžinti.
- K. Kurs yra devintas ir deszimtas Dievo prisakymas?
- A. Negeisk moters artimo tavo, nei tarno, nei tarnaitės, nei jauczio, nei asilo, nei jokio daikto, kurs yra artimo tavo. Mylési Vieszpatį Dievą tavo isz visos szirdies tavo, isz visos duszios tavo, isz visų sylų tavo, o artimą tavo kaipo pats savę.
- K. Ką Vieszpats Dievas par du paskutiniu prisakymu užgina?
- A. Par du paskutiniu prisakymu Vieszpats Dievas užgina geisti (norēti) visokio svetimo daikto.
- K. Dėlko Vieszpats Dievas įstatė rubežių (gronycią) musų pageidimams?
- A. Idant mums dūtu žinoti, jog yra Vieszpaciu netikтай darbų ir žodžių, bet ir musų mislių.
- K. Ar Vieszpats Dievas ir už prastas (bjaurės) mislés koros?

- A. Ne tiktais už prastus darbus ir žodžius, bet pagaliaus ir už prastas mislės žmogus bus pakorotas.
- K. Isz kur ima pradžią visi Dievo prisakymai?
- A. Visi Dievo prisakymai ima pradžią isz Dievo ir artimo meilės.
- K. Kaip reikia mylėti Dievą ir artimą?
- A. Vieszpatį Dievą visudidžiausei reikia mylėti, o artimą kaipo savę patį.
-

Apie Bažnyčios prisakymus.

- K. Kiek yra S. Bažnyczios prisakymų?
- A. Penki yra S. Bažnyczios prisakymai.
- K. Delko tie prisakymai vadinas Szv. Bažnyczios?
- A. Dėlto, kad jūs S. Kataliku Bažnyczia įstatė.
- K. Kas davė valdžią Bažnyczai prisakymus įstatyti.
- A. Bažnyczai davė valdžią prisakymus įstatyti Jezus Kristus.
- K. Kas tai yra Rymo-Kataliku Bažnyczia?
- A. Rymo-Kataliku Bažnyczia yra tai Jezaus Kristaus įstatytas tikinciuju susirinkim-

- mas, kurie iszpažysta vieną tikėjimą, vartoja vienus ir tūs paczius Sakramentus ir yra po Popiežiaus valdžios, kaipo išėdiniu Jezaus Kristaus ant žemės.
- K. Kaip gali pažinti tikrą Bažnycią?
- A. Tikrą Bažnycią gali pažinti isz to, kad yra viena visur esanti, szventa ir apasztaliszka.
- K. Koks yra pirmas S. Bažnyczios prisakymas?
- A. Pirmas S. Bažnyczios prisakymas yra tai szventas dienas Bažnyczios įstatytas szvesti.
- K. Kaip pridera dienas szventas szvesti?
- A. Szventas dienas pridera teip szvesti kaip nedėlios dienas.
- K. Koks yra antras S. Bažnyczios prisakymas?
- A. S. Miszių szventomis dienomis su pamokslu dievobaimingai klausyti.
- K. Kas tai yra S. Miszios?
- A. S. Miszios yra tai nekruvina apiera, kuriuoje Jezus Kristus už mus savę apie ravoja.
- K. Kas įstatė S. Miszių apierą?
- A. S. Miszių apierą įstatė patsai Vieszpats

Jezus didžiamjeme ketverge ant paskutinių vakarienės (veczerijos).

- K. Koks yra trecias S. Bažnyczios prisakymas?
- A. Pastininkus Bažnyczios szventos įstatytus užlaikyti.
- K. Ar gali kokios norint priežastis nū pastininko iszliūsūti?
- A. Gali — nes nū pastninkų iszliūsūja: sunki liga ir Bažnyczios vyresnybés daileidimas (dispensas).
- K. Koks yra ketvirtas S. Bažnyczios prisakymas?
- A. Spaviedoties bent vieną kartą ant metų ir priimti SS. Sakramentą apie S. Velykas savo parakvijoje arba kitoje (parakvijoje), savo klebonui leidžiant.
- K. Kaip griesyja tas, kurs ne atbuna velykinės (spaviednės)?
- A. Smertinai griesyja ir kad be spaviednės numirtu ne galētu jo ant kapų laidoti, nei zvanyti, nei Miszių laikyti.
- K. Ar gana yra tiktais Velykų laike iszsispaviedoti?
- A. Ne gana yra iszsispaviedoti, bet reikia

apturėti griekų iszriszimą ir priimti SS. Sakramentą.

- K. Ką turi daryti tas, kurs ant velykinės spaviednės negavo iszriszimo?
- A. Turi antrą kartą eiti spaviednės, nū kunigo paskirtame laike.
- K. Koks yra penktas S. Bažnyczios prisakymas?
- A. Neimk szliubo nei veselės kelk Bažnyczios uždraustose dienose.

Apie Dievo mylistą.

- K. Ar gali žmogus visus prisakymus užlaikyti?
- A. Žmogus gali ir turi isztikimai su Dievo pagalba visus prisakymus užlaikyti.
- K. Kaip vadinas ta Dievo pagalba?
- A. Ta Dievo pagalba vadinas maloné (loska).
- K. Kas tai yra Dievo maloné?
- A. Dievo maloné yra tai neregima dovana mums nū Dievo dūta dėl Jo szventos valios iszpildymo.
- K. Kaip galime visulengviausei Dievo malonę apturėti?
- A. Par SS. Sakramentus ir malda.
- K. Kas mums Dievo malonę užpelnė?

- A. Dievo malonę mums užpelnė Jezus Kristus, per muką ir smertį ant kryžiaus.
- K. Kas tai yra Jezus Kristus?
- A. Jezus Kristus yra Dievo Sunus, kursai stojos žmogumi.
- K. Dėlko Dievo Sunus stojos žmogumi?
- A. Dievo Sunus stojos žmogumi dėl užgana padarymo už musų griekus.
- K. Kokiu budu Jezus Kristus užgana padarė už žmonių griekus?
- A. Par muką ir smertį.
- K. Ką mums Vieszpats Jezus da padarė?
- A. Vieszpats Jezus įstatė S. katalikų Bažnyčią ir SS. Sakramentus.
-

Apie SS. Sakramentus, sugrąžinancius malonę.

- K. Kas tai yra SS. Sakramentai?
- A. SS. Sakramentai yra regemi ženklai, par kuriūs apturime Dievo malonę.
- K. Dėlko Vieszpats Jezus įstatė SS. Sakramentus?
- A. SS. Sakramentus įstatė Vieszpats Jezus dėl musų iszganymo.
- K. Kiek yra Sakramentų?

- A. SS. Sakramentai yra septyni: 1. Kriksztas. 2. Patvirtinimas tikėjime (Dirmanė). 3. Kunas ir kraujas Vieszpaties musų. 4. Pakuta (spaviednė). 5. Paskutinis patepimas. 6. Kunigystė ir 7. Moterystė.
- K. Kaip dalijas SS. Sakramentai?
- A. SS. Sakramentai dalijas i gyvujų ir mirusiuju Sakramentus.
- K. Dėlko vadinas gyvujų Sakramentais?
- A. Dėlto vadinas gyvujų Sakramentais, kad jūs žmones be smertinio grieko priimą.
- K. Kurias Sakramentus be smertinio grieko pridera priimtinėti?
- A. Patvirtinimą tikėjime, kuną ir kraują Vieszpaties Jezaus Kristaus, Kunigystės ir Moterystės.
- K. Dėlko kiti Sakramentai vadinas mirusiuju Sakramentais?
- A. Dėlto kad jūs priimame budami smertiname grieke kaipo numirę ant duszios.
- K. Ką apturime per mirusiuju Sakramentus?
- A. Par mirusiuju Sakramentus apturime atleidimą grieķų ir koronės.
- K. Kurie Sakramentai yra įstatyti dėl grieķų ir koronės atleidimo?

- A. Kriksztas ir Pakuta (spaviednė).
K. Kaip dabar dalijas SS. Sakramentai?
A. SS. Sakramentai dalijas į dví dalí: 1. į tokius, kurius gali keletą kartų priimti ir 2. į tokius, kuriūs tegali vieną kartą priimti.
K. Kuriūs Sakramentus vieną kartą tegali priimti?
A. Vieną kartą tegali priimti: Kriksztą, Patvirtinimą tikėjime ir Kunigystę.
K. Kuriūs Sakramentus gali daugel kartų priimti?
A. Kuną ir kraują musų V. Jezaus, Pakutą, Paskutinį patepimą ir Moterystę.
K. Kurs yra Sakramentas visupirmiausis ir reikalingiausis?
V. Visupirmiausis ir visureikalingiausis yra Szventas Kriksztas.
K. Dėlko Szw. Kriksztas yra visureikalingiausis Sakramentas?
A. Nes be krikszto nieks negali apturėti iszganymo.
K. Dėlko Szw. Kriksztas vadinas visupirmiausiu Sakramentu?
A. Nes be krikszto negali né jokio Sakramento priimti.

- K. Kas tai yra S. Kriksztas?
A. Kriksztas yra Sakramentas dėl pradžiogriegio isznaikinimo įstatytas.
K. Ar Kriksztas tiktais pradžiogriegi tenaikina?
A. S. Kriksztas naikina netiktais pradžiogriegi, bet ir kitus griekus, pries Kriksztą papildytus.
K. Kada turi butu apkriksytas žmogus?
A. Kūgreicziausei po užgimimo.
K. Kaip vadiname žmogų, kuris priėmės Kriksztą?
A. Vadiname krikspcionimi.
K. O dėlko vadinas kataliku?
A. Nes kataliku vadinas tas, kuris pripažista Popiežių už Bažnyczios galvą ir tiki į tą visą, ką Rymo - Katalikiszka Bažnyczia mokina.
K. Ant ko krikspcionis visados turėti atminti?
A. Krikspcionis turi atminti visados ant to, idant Dievo ir Bažnyczios prisakymus isztikimai užlaikytu.
K. O jei kas neužlaiko prisakymų ką užpelno?
A. Jei kas neužlaiko Dievo ir Bažnyczios

prisakymu, grieszyja ir amžiną prapulti užpelno.

K. Kas tai yra griekas?

A. Griekas yra tai Dievo ir Bažnyczios prisakymu paržengimas isz liūsos valės.

K. Keleropas yra griekas?

A. Griekas yra dviejopas: pradžiogriegis ir griekas, kurį isz savo kalczios papildome.

K. Kas tai yra pradžiogriegis?

A. Pradžiogriegis yra tai griekas, kurį papildė pirmieji musų tėvai Rojuje, o mes tame grieke užgimame.

K. Par ką naikinas pradžiogriegis?

A. Pradžiogriegis naikinas par S. Kriksztą.

K. Kas tai yra griekas, kurį isz savo kalczios papildome?

A. Griekas, kurį isz savo kalczios papildome yra tai paržengimas Dievo ir Bažnyczios prisakymu, kurį tai paržengimą mes patiš atėjė į protą padarome.

K. Ar visi grieikai, kuriūs isz savo kalczios papildome yra lygus?

A. Grieikai, kuriūs isz savo kalczios papildome, ne visi yra lygus, nes vieni yra smertinei, o kitai kasdieninei maži.

K. Kas tai yra smertinas griekas?

A. Smertinas griekas yra tai paržengimas isz liūsos valios Dievo arba Bažnyczios prisakymu, didesniūse dalykūse.

K. Ką nustojame par smertinį grieką?

A. Par smertinį grieką nustojame Dievo mylistos ir užtraukiame ant savęs amžiną prakeikimą.

K. Kas tai yra kasdieninis (mažas) griekas?

A. Kasdieninis griekas yra tai peržengimas isz liūsos valios Dievo arba Bažnyczios prisakymu, mažesniūse dalykūse.

K. Ką padaro mumise kasdieninis griekas?

A. Kasdieninis griekas numazina mumyse Dievo mylistą ir palenkia mus art smerdinio grieko.

K. Dasileidę grieko, ką turime daryti, idant iszsisaugotumėme amžino prakeikimo.

A. Dasileidę grieko, turime už jį daryti pakutą.

K. Kas tai yra pakutą?

A. Pakuta yra tai Sakramentas, įstatytas isznaikinimui griečių, po Krikszto papildytų.

K. Idant apturėtumėmė griečių atleidimą pakutos Sakramente, ko reikia?

A. — Reikia iszpildyti penkias dalis?

K. Kurios yra dalis atbuvimo geros pakutos?

- A. 1. Sąžinės (sumenės) parkratinėjimas.
2. Gailesis už griekus. 3. Tvirtas apsi-
ėmimas daugiaus nebegrieszyti. 4. Griekų
iszpažinimas. 5. Užganą padarymas.
- K. Kas tai yra sąžinės parkratinėjimas?
- A. Sąžinės parkratinėjimas yra tai atmini-
mas visų griekų, papildytu tame laike,
isz kurio (laiko) turime spaviedoties.
- K. Koks turi buti sąžinės parkratinėjimas?
- A. Sąžinės parkratinėjimas turi buti pilnas
ir tikras.
- K. Kada yra sąžinės parkratinėjimas pilnas?
- A. Sąžinės parkratinėjimas yra pilnas, kad
visus savo griekus primename.
- K. Kada yra sąžinės parkratinėjimas tikras
ir geras?
- A. Sąžinės parkratinėjimas yra tikras ir geras,
kada mes kaltisime savę poteisybe, nejiesz-
kodami neteisingo lengvinimo savo kalczios.
- K. Kaip reikia daryti sąžinės parkratinėjimą?
- A. — Reikia pareiti mislioje Dievo ir Baž-
nyczios prisakymus, didžiūsius griekus,
svetimus griekus ir savo priederystęs,
arba savo stono pareigas.
- K. Iš ką reikia veizdėti prie sąžinės par-
kratinėjimo?

- A. Prie sąžinės parkratinėjimo reikia veiz-
dėti i griekų skaitlių, i griekų vaisius
ir i pasitaisyma?
- K. Iš ką dar turime veizdėti prie sąžinės
parkratinėjimo?
- A. Prie sąžinės parkratinėjimo reikia dar
veizdėti, kokie yra mumise piktai palin-
kimai ir ar rupinamési jūs isznaikinti.
- K. Kas tai yra tie piktai palinkimai?
- A. Piktai palinkimai yra tai įpatingi patrau-
kimai prie griekų, kiekviename žmoguje
kitoniszki.
- K. Kažmogus turi daryti atminęs savo griekus.
- A. Žmogus atminęs savo griekus, turi už
jūs gailėties.
- K. Kas tai yra gailestis už griekus?
- A. Gailestis už griekus yra tai szirdies
skausmas, jogei par grieką užrustinome
Vieszpatį Dievą, nustojome dangaus ir
uždirbome pragara.
- K. Dėlko reikia už griekus gailėties?
- A. Dėlto reikia už griekus gailėties, nes jie
V. Dievą užrustina, o mums prapulti taiso.
- K. Keleriokas yra gailestis?
- A. Gailestis yra dviejopas: tikras ir nesu-
visu tikras.

- K. Kas tai yra gailestis tikras?
- A. Gailestis tikras yra tai griekų neapkentimas, paeinās isz tikros Dievo meilės.
- K. Kas tai yra gailestis nesuvisu tikras?
- A. Gailestis nesuvisu tikras yra tai griekų neapkentimas, paeinas isz baimės dangaus nustojimo arba pragaro užpelnymo, bet jau su mažesne Dievo meile.
- K. Apie koki gailestį turime rupinties?
- A. Turime rupinties apie gailestį tikrą.
- K. Ar gana yra nesuvisu gailesio tikro dėl griekų atleidimo?
- A. Gana yra nesuvisu tikro gailesio dėl griekų atleidimo, bet tiktai par pakutos Sakram.
- K. Kaip pažadinti savyjį tikrą gailestį?
- A. Pažadinti savyji tikrą gailesi geriausei galime par apmislyjimą Jezaus Kristaus mukos.
- K. Ar gana yra tiktai gailėties už griekus?
- A. Negana yra tiktai gailėties už griekus, bet reikia prižadėti daugiaus nebegriesyti ir toliaus negriesyti.
- K. Kas tai yra tvirtas prižadėjimas daugiaus nebegriesyti?
- A. Tvirtas prižadėjimas daugiaus nebegriesyti yra tai stipras noras daugiaus neberustinti Dievo ir griekų priežastį pamesti.

- K. Kas tai yra griekų priežastis?
- A. Yra tai asabos, vietas ir aplinkybės netatsilenkimas tų asabų, kurios mus paprastai į grieką veda.
- K. Jei kas nenori pamesti grieko priežasties, ar grieszyja?
- A. Grieszyja ir blogai atbuna spaviednę.
- K. Ką žmogus turi padaryti pirm éjimo prie spaviednés.
- A. Turi padaryti sąžinés parkratinéjimą, pažadinti savyje gailestį už griekus ir tikrą prižadėjimą daugiaus nebegriesyti.
- K. Kas tai yra spaviednė arba griekų iszpažinimas?
- A. Spaviednė yra tai apkaltinimas savęs isz visų griekų priesz kunigą dėl apturėjimo iszrissimo.
- K. Kokia turi buti spaviednė?
- A. Spaviednė turi buti teisinga, pilna ir su gailesciu už griekus.
- K. Kas įstatė spaviednę?
- A. Spaviednę įstatė pats Jezus Kristus.
- K. Ką turi atkalbēti kiekvienas kol prisiartins prie spaviednyczios?
- A. Turi atkalbēti visútinę spaviednę.
- K. Ką turi sakyti prisiartinęs prie kunigo?

- A. Reikia parsižegnoti kad kunigas žegnoja, pasakyti: Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus ir tújaus pasakyti, kada buvai spaviednés, ar atlikai pakutą, o paskiaus iszpažinti visus savo griekus.
- K. Kaip reikia iszpažinti griekus?
- A. Reikia iszpažinti, kiek kartą kiekvienu grieką papildei, ir kokios buvo isz to piktybės.
- K. Isz kokių griekų butinai turime spaviedoties?
- A. Butinai turime spaviedoties isz visų smerlinujų griekų, papildytų misle, kalba ir darbu.
- K. Ką reikia pasakyti, kad jau visus iszpažinsi griekus?
- A. Iszpažinus visus griekus reikia sakyti: „jau daugiaus nebatmenu, gailiūsi isz visos szirdies, prižadu pasitaisyti ir praszau tavęs tėve, iszriszimo.“
- K. Už ką reikia laikyti kunigo parspéjimus prie spaviednés?
- A. Kunigo parspéjimus reikia laikyti už paties Jezaus Kristaus parspéjimus.
- K. Ką reikia daryti, kada kunigas dūda iszriszimą?

- A. Klaupties ir muszties į krutinę sakant Dieve susimylék ant manęs grieszninko:
- K. Ką reikia daryti, kada kunigas dūda ženklą atsitolinti?
- A. Reikia eiti nū spaviednyczios ir dėkavoti Vieszpaciniui už dovanotus nusidėjimus.
- K. Kas tai yra užmirszimas griekų prie spaviednés?
- A. Užmirszimas yra tai neiszpažinimas kokio nors grieko isz jo neatminimo.
- K. Keleriopas gali buti užmirszimas?
- A. Užmirszimas gali buti dvejopas; isz liūsos valios ir ne isz liūsos valios.
- K. Kada bus užmirszimas isz liūsos valios?
- A. Užmirszimas isz liūsos valios bus, jei kas be gero prisirūszimo arba prisitaismo eina spaviednés.
- K. Ar spaviednė bus gera, jei kas neiszpažintu sunkaus grieko par užmirszimą isz liūsos valios?
- A. Jei kas neiszpažintu sunkaus grieko par užmirszimą isz liūsos valios, spaviednė jo bus negera, szventvagiszka.
- K. Ką daryti, jei praėjusioji spaviednė buvo negera?
- A. Turi praėjusiają visą spaviednę atnaujinti.

- K. Kada bus užmirszimas ne isz liūsus valios?
- A. Užmirszimas ne isz liūsus valios bus, jei po tikro prisitaisymo užmirszta kas iszpažinti kokį-nors grieką.
- K. Ką daryti, jei atmintu neiszpažintą grieką par užmirszimą ne isz liūsus valios?
- A. Reikia tikai iszpažinti užmirsztajį grieką, o spaviednė buvo gera.
- K. Kas tai yra užslėpimas?
- A. Užslėpimas yra tai neiszpažinimas kokionors grieko isz gėdos arba baimės.
- K. Ar yra ta gera spaviednė, par kurią Smertinas griekas užslėptas yra?
- A. Spaviednė, par kurią užslėptas buvo smertinas griekas, yra negera ir szventvagiszka.
- K. Ką turi daryti žmogus, kurs užslėpē smertiną grieką?
- A. Turi atnaujinti visas spaviednės, prie kurių slėpē grieką, t. y. visas spaviednės po paskutiniosios gerai atliktos spaviednės.
- A. Ką apturime par kunigo iszrissimą?
- K. Par kunigo iszrissimą apturime griekų ir amžinos koronės atleidimą.
- K. Kas dar paliekta atpakutavoti po iszrissimo?
- A. Po iszrissimo paliekta dar liglaikine arba

- nepatenkanti koronė, kurią turime iszskentėti ar sziame ar ateinancziame gyvenime.
- K. Par ką naikinas nepatenkanti koronė?
- A. Nepatenkanti koronė naikinas par užganą padaryma.
- K. Kas tai yra užganą padarymas?
- A. Užganą padarymas yra tai tikras pakutos iszpildymas, kurią kunigas ant spaviednės uždūda.
- K. Kada reikia iszpildyti uždūtą pakutą?
- A. Uždūtą pakutą reikia iszpildyti tame laike ir tokiu budu, kaip kunigas įsako.
- K. Par ką dar naikinas nepatenkanti koronė?
- A. Nepatenkanti koronė naikinas dar par atlaidus.
- K. Kas tai yra atlaidai?
- A. Atlaidai yra tai dovanojimas liglaikinės koronės, kurią turime iszkentėti ar ant szio ar ant ano svieto.
- K. Keleriopi yra atlaidai?
- A. Atlaidai yra dviejopi: visatinei (zupelni) ir dalinei.
- K. Kas gali suteikti atlaidus?
- A. Atlaidus visatinius gali S. Tėvas suteikti, o atlaidus dalinius gali kartais ir Vyskupai.

- A. Isz kur paeina atlaidų mylistos?
K. Atlaidų mylistos paeina isz nūpelnu Jezaus Kristaus, Dievo Motynos ir visų szventuju.

Apie Sakramentus dauginanczius malone.

- K. Kokią didžiausę dovaną Jezus Kristus suteikė žmonems ant žemės?
A. Didžiausioji dovana Jezaus Kristaus ant žemės yra tai Szvencziausis Sakramentas.
K. Kas tai yra Szvencz. Sakramentas?
A. Szvencziausis Sakramentas yra tai tikras kunas ir kraujas musų Vieszpaties Jezaus Kristaus po paveiksllo dūnos ir vyno, suteiktas žmonėms kaipo penas dėl apturėjimo amžino gyvenimo.
K. Kač vadiname regemais ženklais tame Sakramente?
A. Regemais ženklais vadiname dūnos ir vyno varsą, smoką ir iszvaizdą.
K. Ar Sakramente Kuno ir Kraujo musų Vieszpaties yra bent-kiek tikros dūnos?
A. Sakramente Kuno ir Kraujo visiszkai néra dūnos, bet yra Jezus Kristus.
K. Kodėl-gi tas Sakramentas vadinas Komunija arba susivienyjimu?

- A. Todėl vadinas Komunija, kad par ją žmonės vienyjas su Jezumi Kristumi ir tarp savęs.
K. Kaip kitaip vadinas Kuno ir Kraujo — Sakramentas?
A. Kuno ir Kraujo — Sakramentas vadinas dar Szvencziausiu Sakramentu.
K. Kodėl-gi vadinas Szvencz. Sakramentu?
A. Todėl, kad turi savyje patį Jezū Kristū, Dūtoji visokios szventybės.
K. Kada Jezus Kristus įstatė Szvencziausią Sakramentą?
A. Szvencziausią Sakramentą įstatė Jezus Kristus vilijoje priesz savo smertį ant paskutinės vakarienės (veczerijos).
K. Kaip V. Jezus įstatė SS. Sakramentą?
A. V. Jezus parmainė dūnų ir vyną į savo Kuną ir Kraują.
K. Tai kač-gi mes priimame szventoje Komunijoje?
A. Szventoje Komunijoje priimame patį Vieszpatį Jezū Kristū.
K. Ar S. Komunijoje priimame Vieszpatį Jezū kaipo Dievą, ar kaipo žmogų?
A. S. Komunijoje priimame V. Jezū kaipo Dievą ir kaipo žmogų.

- K. Ar Szvencziauseme Sakramente V. Jezus yra gyvas?
- A. Szyencziauseme Sakramente V. Jezus yra gyvas su Kunu, Duszia ir Dievyste.
- K. Ar V. Jezus kiekviename komunikante yra czielas?
- A. Kiekviename komunikante yra V. Jezus czielas kaipo Dievas ir kaipo žmogus.
- K. O jei iszdalysi į dalis komunikantą, ar V. Jezus iszsidalys?
- A. V. Jezus neiszsidalija, bet kiekvienoje dalelėje yra czielas.
- K. Ar priimdam Komuniją tiktai po regemojo ženklo dūnos, priimame ir Vieszpaties Jezaus Kraują?
- A. Po regemojo ženklo dūnos priimame ir V. Jezaus Kraują, nes kame yra gyvas kunas, ten turi buti ir kraujas.
- K. Kas turi galybę arba valdžią parmainyti dūnų ir vyną į V. Jezaus Kuną ir Kraują?
- A. Turi tą galybę kunigai.
- K. Kas davė kunigams tą galybę?
- A. Davė jiems tą galybę pats Jezus Kristus, kada tarė: „*tą darykite ant mano atminimo.*“

- K. Kada kunigai ir vyskupai parmaino dūnų ir vyną į Kuną ir Kraują V. Jezaus?
- A. Vyskupai ir kunigai parmaino dūnų ir vyną į Kuną ir Kraują szventose Misziose.
- K. Ką suteikia mums Szv. Sakramentas?
- A. SS. Sakramentas platina mumise Dievo mylistą ir yra amžino gyvenimo pradžia.
- K. Kaip tankei galime prisiartinti prie SS. Sakramento.
- A. Prie SS. Sakramento galime kasdieną prisiartinti, jei spaviedninkas leidžia.
- K. Kada butinai turime priimti SS. Sakramentą?
- A. Nors kartą ant metų, apie S. Velykas.
- K. Ar kiekvienas gali priimti S. Sakramentą?
- A. Tiktai tas gali priimti, kuris yra kaip reikiant prisitaikęs.
- K. Kokio reikia prisitaisyti, idant vertai priimtumėti SS. Sakramentą?
- A. Idant vertai priimtumėti SS. Sakramentą, reikia prisitaisyti kaip ant duszios teip ir ant kuno.
- K. Koks turi buti prisitaisyti išz duszios pusės?
- A. Išz duszios pusės reikia neturėti smertinio grieko ir dievobaimingai melsties.

- K. Ką reikia daryti, einant jau prie SS. Sakramento?
- A. Einant prie SS. Sakramento, reikia būdinti savyje aktus tikėjimo, vilties ir Dievo meilės.
- K. Koksturi buti pasitaisymas iš kuno pusės?
- A. Reikia nū pusnakties buti ant tusczios, gražei ir viežlybai apsidaryti (apsirėdyti).
- K. Kas tai yra buti ant tusczios?
- A. Buti ant tusczios yra tai nieko nevalgyti ir negerti toje dienoje nū pusnakties.
- K. Kaip reikia prisiartinti prie SS. Sakramento?
- A. Prie SS. Sakramento reikia prisiartinti su prideranciu padorumu ir su nusižeminimu.
- K. Kaip pasirodo tas padorumas ir nusižeminimas prisiartinant prie S. Sakramento?
- A. Pasirodo, kada atsiklaupiame, rankas sudedame ir apmislyjame V. Jezaus gerumą.
- K. Ką reikia daryti, kad jau kunigas dūda SS. Sakramento?
- A. Kad jau kunigas dūda SS. Sakramento reikia atverti lupas, liežuvį padėti ant apatinės lupos ir paskui suvalgyti Jį.
- K. Ar ilgai reikia melsties po SS. Sakramento priėmimo.

- A. Po SS. Sakramento priėmimo reikia nors ketvirtaję valandos dalį pasimelsti.
- K. Kaip reikia praleisti dieną, priėmus SS. Sakmentą?
- A. Dieną, kurioje priimame SS. Sakmentą, reikia praleisti kū dievobaimingiausei.
- K. Apie kokią kitą Sakmentą reikia rupinties jau priimdinėjant SS. Sakmentą?
- A. Reikia rupinties apie Sakmentą Patvirtinimo tikėjime (Dirmavonės).
- K. Kas tai yra patvirtinimas tikėjime (Dirmavonė)?
- A. Patvirtinimas tikėjime yra tai Sakramentas įstatytas dėl pastiprinimo musų tikėjime ir krikšczioniszkoje tobulystėje (doskonalastėje).
- K. Kas turi galybę patvirtinti tikėjime (dirmavoti)?
- A. Patvirtinti tikėjime gali katalikų vyskupai.
- K. Kas gali priimti Sakmentą patvirtinimo tikėjime?
- A. Sakmentą Patvirtinimo tikėjime gali priimti kas yra apkriksytas ir neturi smertinio grieko.
- K. Kaip reikia užsilaikyti priimant tą Sakmentą?

- A. Priimant tą Sakramentą reikia melsties ir neatsitolinti pakol nesuteiks vyskupas paskutinio palaiminimo.
- K. Kiek kartų galime priimti Sakramentą patvirtinimo tikėjime?
- A. Tą Sakramentą galime priimti tiktais vieną kartą savo amžiuje.
- K. Dėlko gauname vardą priimdami tą Sakramentą?
- A. Dėlto, idant turėtumėme naują Patroną, kuris už mus užtarytu pas Dievą.
- K. Kokios yra pridermės (pavinastės) tu, kurie veda prie Sakramento patvirtinimo tikėjime?
- A. Turi gyvu tikėjimu ir dievobaimingumu szvesti tiems, kurius vedė prie to Sakramento, ir jūs ant gero raginti.
- K. Kas tai yra paskutinis Alejumi S.patepimas?
- A. Yra tai Sakramentas įstatytas dėl atnesimo palengvinimo ligoj, ant pargalėjimo pagundinimų ir isznaikinimo visų atlaikų griekų.
- K. Kiek kartų galime priimti Paskutinį Patepimą?
- A. Sakramentą paskutinio Patepimo galime priimti tiek kartų, kiek kartų atsinaujina liga.

- K. Kas tai yra Kunigystė?
- A. Kunigystė yra tai Sakramentas, dūdas galybę apieravoti S. Miszias, iszriszti isz griekų, mokyti ir atlikti įvairias S. Bažnyczios apeigas (ceremonijas).
- K. Kas gali suteikti Kunigystės Sakramentą?
- A. Kunigystės Sakramentą gali suteikti tiktais Vyskupas.
- K. Kas tai yra Moterystė?
- A. Moterystė yra tai Sakramentas, par kuri vyras ir moteriszkė, abudu liūsu, sueina į draugystę ir įgauna mylistą dievobaimingai gyventi ir anginti vaikus Dievo meilėje.
- Apie maldą.**
- K. Kas tai yra maledicija?
- A. Maledicija yra pakėlimas mislės prie Dievo dėl atidavimo Jam prideranczios garbės ir dėl iszmeldimo reikalingų daiktų ir mylistų.
- K. Keleriopa yra maledicija?
- A. Maledicija yra ketveriopa: pagarbinimo, dėkavonės, iszpraszymo ir parmalda.
- K. Kaip galime melsties?
- A. Melsties galime misle ir žodžiais.
- K. Ar turime melsties?
- A. Turime melsties, nes V. Jezus tai įsakė.

- K. Ko turime praszyti melsdamiesi?
- A. Turime maldomis praszyti apie tokius daiktus, kurie yra priderantū arba iszganymui reikalingi.
- K. Kaip reik melsties?
- A. Reikia melsties su nusižeminimu, viltimi ir iszturėjimu.
- K. Kokia yra pirmiausi malda?
- A. Vieszpaties malda arba „Tėve musų“.
- K. Dėlko Tėve musų vadinas Vieszp. malda?
- A. Dėlto, kad ją iszmokė apasztalus patsai Jezus Kristus.

Apie dorybes (cnatas).

- K. Kas tai yra dorybė?
- A. Dorybė yra tai pripratimas daryti, kas yra geru, tai yra, kas Dievui patinka.
- K. Kurios yra teologiskos arba Dieviszkos dorybės?
- A. Tikėjimas, viltis, meilė Dievo ir artimo.
- K. Kas tai yra tikėjimas?
- A. Tikėjimas yra tai Dievo Dovana, par kurią pripažistame už tiesą visą, ką tiktai V. Dievas apreiszkė ir par Szv. katalikiszka Bažnycią tiketi padavė, dėlto kad V. Dievas yra neapsirinkas.
- K. Kas tai yra viltis?

- A. Viltis yra tai dorybė, par kurią vilamési visą ta apturēti, ką V. Dievas prižadėjo dėl Jezaus Kristaus nūpelnų, nes yra prižadėjimūse isztikimas (teisingas).
- K. Kas tai yra meilė Dievo ir artimo?
- A. Meile — yra tai dorybė, kuri privalo daryti viską ant Dievo garbės, o reikale pagaliaus savo galvą dėl Jo paguldyti, o tai dėlto, kad Jis yra be galo tobulas (doskonalas).
- K. Kada turime budinti savyje aktus tikėjimo, vilties ir Dievo meilės?
- A. Budinti tūs aktus turime priimant Szv. Sakramentus, laike pagundinimų ir kiekviename gyvenimo pavojuje.
- K. Kokios yra dorybės nepakrutinamos?
- A. Iszmintis, teisybė, stiprybė (narsybė) ir užsiturėjimas.
- K. Kokie yra geriausieji darbai krikscioniu?
- A. Malda, pastninkas ir almužna.

6. Apie Szventą Rožanezių.

Szvento Rožanczious malda yra didei svarbi, nes žmogus par tą maldą ir Szvencziausios Marijos užtarimą visokias mylistas gali apturēti. Apie ką jau Szventas Bernardas moka, jog ne-

butas daiktas, kad prasžas nū Marijos pagalbos, paliktu nū Jos apleistas. Szventa Bažnyczia visokiais atlaidais (atpuskais) szventą Rožanczių apdovanojo linkēdama, kad visi jos vaikai szventomis dienomis namūse, o labiausei bažnycziose susirinkę, S. Rožanczians nors vieną dalį balsu atkalbėtu arba atgiedotu. Tolesnei, kad pa- szvestus poterelius, arba Rožanczių kiekvienas ant kaklo nesziotu, ji garbėje laikytu ir tankei atkalbinėtu.

Užtai mieliausi Marijos tarnai, budami visokiomis Dievo mylistomis apdovanoti, dievobaimingai elgkities su ta szventa malda. Ne kartą regėjau, kaip pravadninkai tos szventos maldos bažnyczioje tarp saveš kalbasi, žvalgosi, pagaliaus dar tingia nusiimti nū kaklo Rožanczių, bet turi keletą ant droties pavertę poterelių ir ant tų poterelių Marijos Pasveikinimus skaito. Par tai, mieliausi, vietoje Dievo mylistų apturėjimo galite artimą papiktinti ir Dievą užrustinti.

Ne vieni tiktais pravadninkai turi Rožanczių giedoti, bet ir kiekvienas katalikas, kurs tiktais laiko turi, labiausei prasimokiusieji ir gerus balsus turentieji, turi tą įpatingą Dievo dovaną ant Dievo garbės apversti. Isz tiesų sakant, ar negeriaus susirinkus visiems į mieliausios Marijos garbintojų burelių Dievą pagarbinti ir sau reikalingu mylistu, par užtarimą tos geriausios Motynos, iszpraszyti, kaip laike tos brangios maldos patvoriais (pazomatais) ir pakarczemeis valkioties, ir ne tiktais savo brolius,

bet ir pagonis piktinti, neatminant, kad Vieszpats Jezus pasakė: „Nelaimė svietui dėl papiktinimo. O kas papiktintu vieną isz tų mažiukelių, kurie į manę tikia, geriaus jam butu, kad ant jo kaklo butu užkabintas girnų akmū ir paskandintas gilume marių.“ (Pas Mateusz. 18, 6 ir 7).

Atėjės į bažnyczią, jau prasidėjus Rožancziui, gali nusiémęs nū kaklo poterēlius, sau vienas jau atgiedotasias tajemnyczias atkalbēti be giesmių ir maldų, o atkalbėjės lig giedamosios tajemnyczios gali su kitais giedoti.

Trumpas pamokymas, kaip reik Szventą Rožanczių kalbēti, paimtas isz knygos Szv. Pranciszkaus Salezo.

Paémęs į rankas Rožanczių parsižegnok su kryželiu arba medalikéliu, o pabucziavęs kryželį, stokis Dievo akyvaizdoje, atmindamas, jūg Dievas tavę mato, tavo paslépcziansias mislis žino ir tavo žodžius girdžią. Todėl, kūdidižiausei nusižeminęs, tais arba kitais žodžeis sakyk: *Visagalis manę Vieszpatie Dieve! atkalbésiu tą szventą malą, apieravodamas ant Tavo Szvenčiausio Vardo pagarbinimo, trokszdamas par Szvenčiausios Marijos Panos užtarimą nupelnyti visus galimus gauti atlaidus, kuriūs apieravoju už N. N. (czionai nors mislioje iszreikszt iuz ką apieravoji ir ko trokszti apturēti).*

Paskui paémęs į vieną ranką Rožanczių, antra ranka suémęs poterinių kryželių, dievo-

baimingai kalbėk: „Tikiu į Dievą Tėvą“ . . . iszreikszdamas ir atnaujindamas savo tikėjimą.

Tolesnei, paėmės pirmajį po kryželio (didiji) poterėli, kalbėk: „Tėve musų“ . . . praszydamas, kad Dievas suteiktu tau savo mylistą, idant galėtumei gerai ir dievobaimingai melsties. Paskui kalbėk tris „Sveika Marija“ . . . sveikindamas Szvencziausią Panele, kaip Amžinojo Tėvo mieliausią Dukteri, kaip Dievo Sunans Motyną ir kaip Szvencziausios Dvasios Sužiedūtinę (Abliubenycią).

Tai padarės paminėk tajemnyczią, kurią ketini apmislyti, kaip tai: **Pirma Tajemnyczia** — „Aniūlo Gabriëliaus Marijai Panai Apreiszkinimas“, kad Dievo Motyna turi palikti. Apmislydamas tą atsitikimą, prie pirmojo poterėlio kalbėk „Tėve musų“ . . . Prie kiekvieno mažesniojo poterėlio, kalbėk „Sveika Marija“ . . . Atkalbėjės 10 (deszinti) „Sveika Marija“ . . . sukalbėk vieną „Garbė buk Dievui . . . ir atsiduksėdams už čysečiuje kentanczias duszias vieną „Amžiną atilsj“ . . .

Teip prie kiekvienos tajemnyczios daryk.

Antra Tajemnyczia: „Szventos Elžbietos Aplankymas“, czionai mislioje eik į namus S. Elžbietos ir prisistebék linksmynbei, kurią tie namai paliko pripildyti isz priežasties pribuvimo teip didžio sveczio.

Trecia Tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus Užgimimas.“ Kalbėdamas tą tajemnyczią parsikelk mislioje į Betliejos stainele ir parpūlęs

prie naujei užgimusio svieto Iszganytojo lopszelio, (prakarto) kartu su trimis karaleis apieravok Vieszpacziui savo maldas ir visus savo veikalus, praszydamas par Jo S. Motynos užtarimą sau reikalingų mylistų.

Ketvirta Tajemnyczia: Vieszpaties Jezaus bažnycioje Apieravojimas. Czionai atmink Szvencziausios Motinos su kudikeliu į Jeruzoliaus bažnycią keliaivimą ir Jos rupesti apie Dievo prisakymo iszpildymą.

Penkta Tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus tarp Daktarų bažnycioje Attradimas.“ Atmink Szvencziausios Marijos rupesti ir aszaras, kol atrado savo mieliausią Suną. Atkalbėjės, penkias tajemnyczias, arba isztisą Rožanczių, tai yra penkioliką tajemnycią (tiktais su apmislyjimais) užbaig tą S. maldą, szioku budu: Prie poterėlio didžiojo, kurs abi Rožanczians szakas suvienyja, sukalbėk: „Tėve musų“ . . . padėkavodamas Dievui už tau suteiktas mylistas. Prie trijų mažesniųjų poterėlių sukalbėk tris „Sveika Marija“, praszydamas, idant geriausias Dievas par Szvencziausios Panelės užtarimą pastiprintu tavyje tikėjimą, padidintu viltį ir szvencziausia savo meile uždegstu tavo szirdį. Prie poterėlio, tarp trijų mažesniųjų poterėlių kybanczio, sukalbėk „Tėve musų“, praszydamas, idant Dievas susimylėtu ant svieto giminės ir visus atvestu ant Szventos katalikiskos bažnyczios prieglobsties, o tau ir tavo prieteliams savo szventą palaiminimą suteiktu.

Prie kryželio sukalbék „Tikiu į Dievą Tėvą“, ... praszydamas, kad S. Marija Pana savo užtarimu pas dangiskaji Tėvą iszpraszytu tau atleidimą to, ką tu laike tos S. maldos galéjei padaryti, o nepadarei.

Po vienos dalies, arba po isztiso Rožancziaus, jei gali, dar atkalbék S. P. Marijos Litaniją.

Ta dalis, kurios tajemnyczias virsziaus iszreiszkiau, kalbasi nū S. Traicės lig Pelenų dienos.

Nū Pelenų dienos lig Velykų kalbasi antra dalis sopulinga.

Pirma tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus malda Alyvų darželyje.“ Krikszioniszka duszia! persikelk mislioje į Alyvų darželį ir gerai prisistebék, kaip Vieszpats Jezus dėl tavo griekų kruviną prakaitą lieja.

Antra tajemnyczia: „Vieszp. Jezaus baisus plakimas.“ Kalbédamas tą tajemnycią mislioje žiurėk į Vieszpatį Iszganytoją nemielaszirdingai prie stulpo pririsztą ir baisias rykszes, kurias Jis dėl tavo griekų kentēti turėjo.

Treczia tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus erszkēczeis Karunavojimas.“ Czionai atmink rononas, kurias asztrus erszkēczei, gilei į Szvenčiausią galvą smegdami, padarė.

Ketvirta tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus kryžiaus neszimas.“ Czionai prisižiurėk į nuvargintą ir tankei pūlantį ant žemės Iszganytoją dėl kryžiaus sunkumo.

Penkta tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus nu-kryžiavojimas.“ Mieliausio Jezaus krauju at-

pirkta duszia, stokies mislioje po kryžiaus ir prisiveizdék jau visiszkai mirsztanciam tavo Iszganytojui, o su latru, po deszinės nukryževotu, praszyk visų tavo griekų atleidimo.

Treczia S. Rožancziaus dalis „Garbinga“ kalbas nū Velykų iki Traicės.

Pirma tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus isznumirusių prisikėlimas.“ Kalbédamas tą tajemnyczią, eik su Magdalena prie Vieszpaties grabo ir jieszkok Dievo mylistos, kurią par griekus nustojei.

Antra tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus į Dangų žengimas.“ Eik su apasztalaus ant Alyvų kalno ir praszyk jau į dangų žengencio Vieszpaties Jezaus palaiminimo.

Treczia tajemnyczia: „Dvasios Szvenczianios atsiuntimas.“ Czionai parsikelkie mislioje į veczerninką ir kartu su Vieszpaties mokintineis praszyk ir lauk Dvasios Szvenczianios, kuri teiktusi tavo szirdi apszviesti.

Ketvirta tajemnyczia: „Szvenčiausios Marijos Panos į dangų émimas.“ Pamislyk su kokia linksmýbe Szvenczianią Panelę sutiko Jos mieliausias Sunus, dangiskas dvaras ir kaip Ją sveikino visi Dievo iszrinktieji.

Penkta tajemnyczia: „Szvenčiausios Marijos Panos Danguje karunavojimas.“

Kiekviena duszia! veizdék kokį užmokesni apturėjo SS. Marija Pana, ir kaip tą musų brandžiausia užtarytoja paliko ant visų szventujų iszauksztinta.

Butu labai garbingas daiktas, kad kiekvienas Marijos tarnas elgtusi pagal tą pamokymą.

Jei sunku butu isz atminties tokią eilę užlaikyti, tad reikia turėti tą knygelę ir visados pries kiekvienu tajemnycią atskaityk tūs trumpus, virszui padėtus apmislyjimus.

Rožanczių gali kalbēti ant kelių klupant, sédint, stovint, žodžiu sakant, kaip kas iszgali, pagaliaus vaikscziojant, važiujant ir lovoje gulint, kaip tai ligoje arba negalint užmigti. Tiktai visados relkia atminti kā dirbi, su kū kalbi, ko nori apturēti. Vienų lūpų malda be pakēlimo prie Dievo mislies, netiktais žmogui negali dvasiszko pelno atneszti, bet dar Dievą užrūstina. Dėlto, katalikai, geriau yra trumpiau melsties, bet tiktai dievobaimingai: daug geriau yra atkalbēti Rožancziaus dalį, tiktai su apmislyjimais ir prideranczia atida, nekaip nors isztisą, arba ir kelis Rožanezius, bet tiktai bille kaip pargrabalioti.

Prie to dar mieliausi katalikai, atminkite, jūg Dievas jus, kaipo įpatingai sau iszrinktą giminę, įpatingomis mylistomis apdovanovojo, o geriausia musų motina bažnyczia, trokszdama savo tikrus vaikus atskirti nū svieto vaikų, apdovanovojo mus įpatingais savo ženklais, ženklindama savo kareivius ir tarnus.

Szventa Bažnyczia atmindama, kaip Dievo iszrinktoji giminė, susimaiszusi su svieto sunumis, tai yra su prakeiktaja gimine, paliko patapu paskandinta, rupinas ir szendieną, kad jos tikri

sunus, susimaiszę su svieto sunumis nedorybių patape nepražantu.

Tikt, mieliausi brolei, budami apdovanoti įpatingos Dievo meilės ženklais, rupinkimės elgties pagal Dievo valios: atminkite, jūg priimdamai tūs ženklus prižadėjote Dievą ir artimą mylēti, Bažnyczios klausyti... O ar teip jus elgeties? Ar ne īpratę esate artimo szlovę plēszti, be reikalo bažyties: keikti, arielką gerti, teip jūg nesyki budami apsikabinėję Dievo meilės ženklais, arielkos prisisriūbę, i tikrus galvijus pavirstate. O kā besakyti apie artimo meilę! Ar ne jums iszpūla vienybę ir ramybę arba pakajų tarp žmonių daryti, bet kame tą rasi: Kad jus nors kiek tiek nūmonės apie tą ramybę turētumete, ta nebūtu szendien tiek barnių, nesutikimų, neapykantų, provų ir tt. Žinokite gerai, brostvinin kai, jūg visi, kurie virszui minėtas idas arba jeibes turite, bereikalo nesziojate Rožanczių. Be reikalo sakau, nes tiktai tą darote dėl dėmės, bijodami, kad jumis svetas isz savo draugystės neiszmestu ir kad po smerczio jusų kunus į kapus priimtu, o apie savo duszios iszganymą mažai tesirupinate. Už tai, broli brostvininke, kurs nenori virszui paminėtus nedorus īpratimus pamesti, gali nuėmės nū kaklo Rožanczių ugnyje sudeginti, nes nevertas esi Szvencziausios Panėlės vainiką neszioti ir jos tarnu vadinties. O jus, katalikai, kurie norite su Marija danguje par amžius linksminties, garbėje laikykite tą szventą Rožanezių, atkalbinėdami ji melskities

kartais už SS. Tėvą Popiežių, už visą szventą bažnycią, už savo klaidžiojanczius brolius, ir už kreivatikius, praszydami jiems tiesos pažinimo, teipo-gi už czyscziuje kentanczias duszias. Labiausei par isztisą Spalinį mēnesi kasdieną, atkalběkite Rožanczių, nes S. bažnyczia suteikē didžiausias mylistas par Szvencziausios Panelės užtarimą visiems kasdieną par tą mēnesi Rožancių kalbantiems. Spalių mēnesi teip-pat reikia apvaikszczioti, kaip jau visame sviete katalikai Moju (gegužę) ant szlovės Marijos apvaikszcioja.

Apvaikszcjojantys Rožancziaus maldenybę turi par visą Spalių mēnesi kasdieną bažnyczioje arba namūse į bureli susirinkę dalį Rožancziaus su Litanija S. P. Marijos atkalbēti ir S. spa-viednę tame mēnesyje atbuti, melsdamiesi ant virszui minėtos intencijos. Kalbantys Rožancziaus dalį kasdieną par mēnesi, arba par metus turi vieną dieną kalbēti linksmają dalį, antrą dieną sopulingą, o trečią garbingą, teip jūg par tris dienas atkalbētu isztisą Rožanczių.

Ministrantura.

Kunigas ir Tarnas: In nomine Patris, et Filii
et spiritus sancti. Amen.

Kunigas: Introibo ad altare Dei.

Tarnas: Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

K. Judica me Deus etc. et doloso erue me.

T. Qui tu es Deus, fortitudo mea: quare me repulisti et quare tristis incedo, dum affigit me inimicus.

K. Emitte lucem tuam etc. in tabernacula tua.

T. Et introibo ad altare Dei, ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

K. Confitebor Tibi etc. et quare conturbas me?

T. Spera in Deo, quoniam ad huc confitebor illi: salutare vultus mei et Deus meus.

K. Gloria Patri et spiritui sancto.

T. Sicut erat in principio et nunc et semper et in saecula saeculorum. Amen.

K. Introibo ad altare Dei.

T. Ad Deum, qui leatificat juventutem meam.

K. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

T. Qui fecit coelum et terram.

K. Confiteor . . . etc.

- T. Misereatur tui omnipotens Deus et, dimissis peccatis tuis, perducat te ad vitam aeternam. K. Amen
- T. Confiteor Deo omnipotenti, beatae Mariae semper Virgini, beato Michaëli Archangelo, beato Joanni Baptista, sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus sanctis et tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere, mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaëlum Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes sanctos et te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.
- K. Misereatur etc. ad vitam aeternam. T. A.
- K. Indulgentiam etc. Deus. T. Amen.
- K. Deus tu conversus vivicabis nos.
- T. Et plebs tua laetabitur in te.
- K. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.
- T. Et salutare tuum da nobis.
- K. Domine exaudi orationem meam. T. Et clamor meus ad te veniat.
- K. Dominus vobiscum. T. Et cum spiritus tuo.
- K. Kirie eleison.
- T. Kirie eleison.
- K. Kirie eleison.
- T. Christe eleison.
- K. Christe eleison.
- T. Christe eleison.
- K. Kirie eleison.

- T. Kirie eleison.
- K. Kirie eleison.
- K. Dominus vobiscum. T. Et cum spiritus tuo.
- K. Per omnia saecula saeculorum. T. Amen.
- T. Deo gratias (kada kunigas pabaigia lekcija ir po paskutiniai Evangelijai (po Misziu)).
- K. Dominus vobiscum. T. Et cum spiritu tuo.
- K. Sequentia sancti Evangelii secundum N.
- T. Gloria tibi Domine.
- T. (Po Evangelijos). Laus tibi Christe.
- K. Dominus vobiscum. T. Et cum spiritu tuo.
- K. Orate fratres etc.
- T. Suscipiat Dominus hoc sacrificium de manibus tuis ad laudem, et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque ecclesiae suae sancte.
- K. Per omnia saecula saeculorum. T. Amen.
- K. Dominus vobiscum. T. Et cum spiritu tuo.
- K. Sursum corda. T. Habemus ad Dominum.
- K. Gratias agamus Domino Deo nostro. T. Dignum et justum est.
- K. Per omnia saecula saeculorum. T. Amen.
- K. Et ne nos inducas in temptationem. T. Sed libera nos a malo.
- K. Per omnia saecula saeculorum. T. Amen.
- K. Pax Domini sit semper vobiscum. T. Et cum spiritu tuo.
- K. Dominus vobiscum. T. Et cum spiritu tuo.
- K. Per omnia saecula saeculorum. T. Amen.
- K. Ite, missa est, arba Benedicamus Domino.
- T. Deo gratias.

K. (Žegnodams:) Benedicat vos omnipotens .
Deus, Pater et Filius et Spiritus Sanctus.

T. Amen.

K. Dominus vobiscum. T. Et cum spiritu tuo.

K. Initium Sancti Evangelii secundum etc.

T. Gloria tibi Domine.

T. (Po antros Evas gelijos): Deo gratias.

Ispėjimas Mi ziose želunose psalmas „Ju-
dica me Deus“ nesikalb.; vietoje „Ite missa
est“: K. Requiescant i pace.

T. Amen.

